Vuoden 2022 valtion talousarvioesitys työllisyyden hoidon näkökulmasta

Työ- ja elinkeinoministeriön pääluokka
Eduskunnan valtiovarainvaliokunnan työ- ja elinkeinojaosto
Erityisasiantuntija Ville Heinonen
6.10.2021

Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

TE-palveluiden asiakkaat (tilanne elokuun lopussa)

		Muutos tilanteesta
	8/2021	8/2020
Työttömät työnhakijat	281 049	-14,8 %
Alle 25 -vuotiaat työttömät	32 830	-21,8 %
Pitkäaikaistyöttömät	111 751	+41,8 %
Lomautetut	24 610	-59,6 %
Avoimet työpaikat	75 848	+59,6 %
Palveluissa yhteensä	105 890	-0,1 %
Aktivointiaste	27,4	+3,1 %-yks.

Pohjoismainen työvoimapalvelumalli

- **TE-toimistojen toimintamenomäärärahoja lisätään 70 milj. eurolla vuodesta 2022 lähtien (vuoden 2022 rahoitus EU:n elpymisvälineen kautta)**
- **Lisäksi EU:n elpymisvälineen kautta rahoitetaan 20 milj. euroa mallin mukaisten olennaisten tietojärjestelmämuutosten toteutukseen (13 milj. euroa vuonna 2022)**
- **Työttömyysturvajärjestelmään esitetyt muutokset lisäisivät julkiselle taloudelle aiheutuvia työttömyysturvamenoja arviolta noin 33,4 milj. euroa vuodessa**
- **Menojen kasvu vuonna 2022 valtion talousarviossa STM:n pääluokassa olisi arviolta noin 6,5 milj. euroa (vuositasolla 9,8 milj. euroa) momentilla 33.20.50 ja arviolta noin 10,2 milj. euroa (vuositasolla 13,0 milj. euroa) momentilla 33.20.52.**
- **Työttömyysturvaan liittyvien muutosten johdosta momentilla 33.10.54 (asumistuki) menot vähenisivät vuonna 2022 arviolta noin 1,6 milj. euroa (vuositasolla 2,4 milj. euroa) ja momentilla 33.10.57 (toimeentulotuki) arviolta noin 4,8 milj. euroa (vuositasolla 7,3 milj. euroa).**

Muut työllisyyden edistämisen budjettilakiesitykset vuoden 2022 talousarvioesitykseen liittyen

- **HE rekrytointitukikokeilusta (160/2021 vp)**
  - Vuoden 2022 talousarvioon esitetään määrärahaa 11,65 milj. euroa rekrytointitukena maksettavaksi sekä 450 000 euroa henkilöstökuluihin KEHA-keskuksessa.
  - Lisäksi vuoden 2021 talousarviossa on budjetoitu 900 000 euroa henkilöstö- ja tietojärjestelmäkuluihin.

- **Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi Työkanava Oy -nimisestä osakeyhtiöstä ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi**
  - **10 milj. € momentille 32.30.41 Valtionavustus osatyökykyisten työllistymiseen *(siirtomääräraha 3 v)***
  - **10 milj. € momentille 32.30.87 Pääomasijoitus osatyökykyisten työllistymistä edistävälle osakeyhtiölle *(siirtomääräraha 2 v)***

- **HE työ- ja elinkeinohallinnon asiakastietojen käsittelyä ja palvelualustaa koskevaksi lainsäädännöksi (TE-digi)**

Muita valmistelussa olevia työllisyyden edistämisen toimia

- **TE-palveluiden siirto kunnille 2024**
  - Maaliskuussa 2021 alkaneita kuntakokeiluja jatkettaisiin pysyvään malliin siirtymiseen asti. Nykyinen kuntakokeilulaki on voimassa 30.6.2023 asti. Kokeilujen jatkosta annettaisiin erillinen esitys.
- **Toimet 55 vuotta täyttäneiden työllisyyden edistämiseksi**
- **Palkkatukiuudistus**

Julkiset työvoima- ja yrityspalvelut, siirtomääräraha 2v

- **Momentille esitetään myönnettäväksi määrärahaa 285 896 000 euroa**
  - 276 306 000 euroa vuonna 2021 varsinaisessa talousarviossa
  - Vuoden 2021 III lisätalousarviossa määrärahaa vähennettiin 12 735 000 euroa rekrytointitukikokeilun siirtymisen sekä useiden muille määrärahamomenteille siirrettyjen erien vuoksi.

- **Vuoden 2021 talousarvioon verrattuna momentilla on huomioitu lisäyksenä**
  - Palkkatukeen 3 milj. € (HO 2019 mukaisesti yhteensä 16 milj. € vuoteen 2018 verrattuna)
  - Pakolaiskiintiön nosto ja Afganista evakuoitujen henkilöiden kotoutumiskoulutukset noin 1 milj. € (Kotokoulutuksiin nettona varattava määräraha vähenisi kuitenkin noin 1,7 milj. € johtuen kotoutumiskoulutuksen yksikköhinnan laskusta sekä oleskeluluvan saavien turvapaikanhakijoiden aiempaa arviota pienemmästä määrästä)
  - Vuonna 2021 tehtiin siirto (10 milj. €) TE-toimistojen. Tänä vuonna siirtoa ei ole esitetty tehtäväksi.
  - Rekrytointitukikokeiluun ehdotetaan 11,65 milj. € määrärahaa (vuoden 2021 talousarviossa peruutettiin 7,65 milj. euroa kokeilun siirtymisen vuoksi)
  - Turveyrittäjien ja alalta työttömäksi jäävien palveluihin 0,5 milj. €

- **Vuoden 2021 talousarvioon verrattuna vähennyksinä on huomioitu**
  - Siirrot toisille määrärahamomenteille SIB-tuotonmaksuun, aulapalveluiden järjestämiseen, korkeakoulututkintoon johtavan työvoimakoulutusten kulukorvauksiin ja perhevapailta töihin -hankkeen hallinnointiin (yhteensä noin 3,1 milj. euroa)
  - Työvoimakoulutukseen kohdennettu väliaikainen lisärahoitus päättyy (5 milj. €)
  - Osatyökykyisten työkykyohjelman toimeenpanoon 0,2 milj. € vähemmän kuin 2021 (HO 2019 mukaisesti yhteensä 5 milj. € vuoteen 2018 verrattuna)

TE-toimistojen toimintamenot

- **Momentin määrärahaksi ehdotetaan 267 911 000 euroa**
  - Muutos TAE 2021 verrattuna 58,5 milj. euroa
  - Vuoden 2021 III lisätalousarviossa myönnetty lisäystä noin 1,1 milj. euroa
  -
- **Vuoden 2021 talousarvioon verrattuna momentilla on huomioitu lisäyksenä**
  - Pohjoismainen työvoimapalvelumalli 70 milj. €
  - Work in Finland –rakenteen perustaminen 725 000 €
  - Ohjaus- ja neuvontapalveluiden vahvistaminen turvealan muutokseen 180 000 €
  - Aulapalvelujen järjestäminen 1,2 milj. euroa (siirto momentilta 32.30.51)
  - Palkkausten tarkistuksiin noin 1 milj. euroa

- **Vuoden 2021 talousarvioon verrattuna momentilla on huomioitu vähennyksenä**
  - Digitaalisten palvelujen kehittäminen -10 milj. euroa (kertaluonteisen erän poisto)
  - Rekrytointitukikokeilu 900 000 € (tietojärjestelmäkustannukset ja osa henkilöstökustannuksista budjetoitu vuoden 2021 talousarvioon)
  - Kertaluonteisten hallitusohjelman perusteella tehtyjen lisäysten väheneminen, yhteensä 2,24 milj. € (sis. Määräaikaishaastattelut ja nuorisotakuun toimeenpano, osatyökykyisten työkykyohjelma ja palkkatukeen liittyvien digitaalisten palveluiden kehittäminen)
  - Nuorten palvelujen integraation, toimintatapojen ja vaikuttavuuden vahvistaminen (ONNI-hanke), 1,5 milj. €

Elpymis- ja palautumissuunnitelma

- **EU:n kertaluonteinen elpymisväline (Next Generation EU) jakaantuu seitsemään ohjelmaan ja välineeseen, joista elpymis- ja palautumistukiväline (RRF) on kooltaan ylivoimaisesti suurin. Jäsenvaltion on esitettävä kansallinen elpymis- ja palautumissuunnitelma (RRP), jotta se voi saada RRF-rahoitusta. Suomen suunnitelma on parhaillaan komission arvioitavana. Suunnitelma hyväksyttäneen komission ehdotuksesta EU:n neuvostossa syksyn 2021 kuluessa.**

- **Suomen laskennallinen RRF-saanto on EU-lainsäädännön mukaisesti noin 2,1 mrd. euroa nykyhinnoin. Suomen lopullisen saannon – joka päivitetään toteutuneiden lukujen perusteella kesäkuussa 2022 talouden kehityksen mukaisesti – voidaan ennakoida olevan tätä pienempi.**

- **Suomi julkisti lopullisen elpymis- ja palautumissuunnitelmansa 26.5.2021 osana Suomen kestävän kasvun ohjelmaa. Ohjelma rakentuu neljälle pilarille, joista työllisyysasteen ja osaamistason nostaminen kestävän kasvun vauhdittamiseksi on kooltaan 634,5 milj. euroa (pilari 3)**

Pilarin 3 työllisyyteen liittyvät toimenpiteet

- **Pohjoismainen työvoimapalvelumalli (83 milj. € vuonna 2022)**
- **Digitaalinen infrastruktuuri osaajien maahanmuuton tueksi (390 000 € vuonna 2022)**
- **Vahvistetaan nuorisotakuun toimeenpanoa kannustinmallilla kunnille ,Ohjaamot (3,25 milj. € vuonna 2022)**
- **Vahvistetaan osatyökykyisien mahdollisuuksia tehdä töitä uuden välityömarkkinatoimijan kautta (10 milj. € vuonna 2022)**
- **Jatkuvan oppimisen uudistus ja digitalisaatio-ohjelma (3 275 000 €)**